

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy óra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilježeva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 21

Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam 78. szám.

Péntek, április 7.

A mai nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, apr. 5.

A nemzetgyűlés mai ülését délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. A különféle formalitások és kisebb jelentőségű kérdések elintézése után, áttérnek a napirendre. Az első javaslat, az országgyűlési képviselők napidíjának felemeléséről szolt s hosszú vitára adott alkalmat. Az első felszólaló, Lázity Voisláv földművespárti képviselő energikusan állást foglal a javaslat elfogadása ellen. Ivanity Momesilló radikális képviselő véleménye szerint, a legrosszabb időben tüzték ki ezt a kényes kérdést. Korkut Szahib muzulmán képviselő egy humoros izü javaslatot tett, ugyanis azt ajánlotta, hogy csak annak adják meg a drágasági pótlékot, aki a javaslat mellett szavaz. Korkut indítványa általános derültséget keltett. A Ház végül úgy határozott, hogy elfogadja szavazásra Jankulity demokrata képviselő javaslatát. A szavazás, mely felalással történt, nagy többséggel Jankulity mellett döntött. Eszerint tehát az országgyűlési képviselők a százhusz dináros napidíjon kívül, még külön hatvan dináros drágasági pótlékot kapnak naponként.

A nemzetgyűlés ezután áttért a hétszázalékos belső beruházási kölcsön egyes rendelkezéseinek megváltoztatására. A közlekedésügyi miniszter ugyanis a közlekedés helyreállítására újabb százmilliós hitelt kért. Angelity képviselő, az ügy előadója részletesen ismertette a kölcsön szükségességét és kérte annak elfogadását. Az ellenzék részéről Trisztán Edbin szociáldemokrata és Honjec klerikális képviselők különvéleményt jelentettek be.

A házelnök az ülést 12 órakor bekezesztette és délután öt órakor folytatták a javaslat feletti vitát. Moszkovlevity földművespárti, Klofac nemzeti szociálista, Terzity klerikális képviselő a törvény rendelkezéseinek megváltoztatása ellen beszélt. Panity közlekedésügyi miniszter a hitel megadását kérte, mert erre a kölcsönre feltétlenül szüksége van, a talpfák kieserelése okából. A házelnök ezután szavazásra boesátja a javaslatot, melyet 132 szavazattal 32 ellenében elfogadtak.

A szkupstina holnapi ülésén a király civillistájáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Pasity nem megy Genuába?

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, apr. 5.

A beogradi parlament körökben nagy riadalmat keltett az a hír, hogy Pasity miniszterelnök a jelenleg uralkodó visszás politikai helyzetre való tekintettel, nem megy Genuába. A demokrata miniszterek határozottan amellett vannak, hogy Pasity vezesse a delegációt s azért mindent megtesznek, hogy a parla-

menti életben az ellentéteket elsimítsák s ezzel elhárítsák Pasity utazása elől az összes akadályokat.

Ninesity Momesilló dr. külügyminiszter a bizottság többi tagjaival ma este elutazott Genuába. A külügyminiszter előzőleg még tárgyalni fog a kisentente kiküldötveivel.

Mikor vonulnak be az ujoncok

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 5.

A „Torontál” tegnapi számában megírta egy beogradi telefonjelentés alapján, hogy az idei ujoncbehívások a tervbevevett idő előtt, már júniusban lesznek. A hadügyminiszter elhatározása azzal indokolható, hogy meg akarta szüntetni azokat a bajokat és anomáliákat, amelyek a decemberi bevonulással eddig jártak s amelyek a jövőben is megismétlődtek volna. Ennek megakadályozása okából aktuálissá vált a szolgálati idő megkezdési idejének megmésítása.

A „Torontál” munkatársa érdeklődött a beeskereki katonai ügyosztálynál aziránt, hogy megkapták-e már a hadügyminiszter rendeletét s hogy az 1902. évfolyambeliek

sürgös jelentkezése összefüggésben van-e a júniusi behívásokkal.

A katonai ügyosztályban azt a felvilágosítást adták, hogy a júniusi bevonulásokra vonatkozólag ezideig semmi utasítást nem kaptak. Olynemü értesítést sem kézbesítettek még, mintha a szolgálati idő beosztása és megkezdése másképpen történnék a jövőben. Az eddigi tervek szerint csak június első felében kezdik meg az ujoncok sorozását, a bevonulást pedig december hónapban eszközlik.

Ami az 1902-es évfolyambeliek jelentkezését illeti, az semmi más jelentőséggel nem bír, minthogy a jelenlegi létszámot megállapítsák és az időközben elköltözötték jegyzékét összeállithassák.

A dunai államok konferenciája.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, apr. 5.

Bukarestből érkező hírek szerint a dunai államok konferenciája teg-

nap folytatta tanácskozásait a dunai hajózás kérdésében. Az egyes államok delegációi több javaslatot terjesztettek elő, amelynek megvitatása a benyújtás sorrendje szerint fog végbemenni.

TÖZSDE

Április 5.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Frank 232-50, Lei 58-50, Márka 11-50, Husz dináros arany papírban 20-60.

Devizák: London 357, Páris 740, Newyork 81, Genua 1567, Milano 430-75, Prága 155-60, Berlin 25, Budapest 9-70.

Zürich. (Nyitás.) Valuták: Berlin 158, Newyork 514, London 2262, Páris 47, Milano 2725, Prága 957 és fél, Budapest 58, Zagreb 151, Varsó 13, Wien 6 és háromnegyed, bélyegzett 7.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 160, Newyork 514, London 2264, Páris 4715,

Milano 2727, Prága 955, Budapest 58, Zagreb 155, Varsó 13, Wien 6, bélyegzett 7.

Budapest. (Nyitás.) Devizák: Napoleon 3320, Dollár 879, Márka 279, Lira 46-5, Osztrák korona 11-5, Rubel 48, Lei 626, Sokol 1645, Dinár 1942.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3285, Font 3940, Sokol 1644, Dinár 1085, Dollár 875, Frank 8000, Lengyel márká 22 és fél, Lei 624, Lira 4650, Márka 289, Osztrák korona 12, Rubel 46.

Devizák: Svájc 171, Berlin 285, London 3900, Milano 4675, Newyork 890, Páris 8100, Prága 1647 és fél, Varsó 23 és fél, Wien 12, Zagreb 265, Zürich 17150.

A király civillistája.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, apr. 5.

A radikális képviselők klubja tegnap ülést tartott, amelyen Alexander király öfelsége civillistájáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Pasity Nikola miniszterelnök beszéde után a klub a törvényjavaslatot elfogadta. Ugyanezen kérdést vitatták meg a demokrataklub képviselői is. Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy a törvényjavaslatot elfogadják, azonban azon változtatással, hogy az apanázs a király részére dinár értékben állapítandó meg. Továbbá az apanázs a király külföldi tartózkodása alatt al pari fizetendő ki azon ország valutájában, ahol lesz.

Mária királyné elutazása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, apr. 5.

Athénből érkezett hírek szerint Mária román királyné leánya: Jelena, a görög trónörökös neje tifuszban fekszik. Állapotát súlyosabbá teszi az, hogy anyai örömknek vez eleje. Mária királyné az aggasztó hírek vétele után elhatározta, hogy még ma délután öt órakor Athéuba utazik. A királyné a görög határig Hadzsity tábornok Alexander király öfelsége hadsegéde kíséri el. Misu román udvari miniszter még Beogradban marad és innét Bukarestbe tér vissza.

A német sajtó Károly királyról.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, apr. 5.

A berlini sajtó ellenszenvesen parentálja el Károly exkirályt. A Vossische Zeitung szerint Károly a német érdekeket is kész volt feláldozni, csak hogy megtarthassa a maga országát. Szemére vetik az elhunyt, hogy Franciaországnak felajánlotta Elzász-Lotharingiát és pedig saját uralmának megmentésére.

Besszarábiát Románia bekebelezte.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Bukarest, apr. 5.

A román szenátus tegnapi ülésén ratifikálta Besszarábiának Romániába való bekebelezéséről szóló törvényt.

A megye közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 5.

Torontál- és Temesmegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta közgyűlését a megyeház nagytermében dr. Bogdanov Jóca főispán elnöklete alatt.

Napirend előtt dr. Bogdanov Jóca főispán a megyeszékhely áthelyezésének kérdésével foglalkozik, kijelentve, hogy ő annakidején a maga hatáskörében megtett minden lépést arra nézve, hogy a megye székhelye továbbra is Beeskereken maradjon. A törvényhatósági bizottság a főispán ezen kijelentését helyeslőleg tudomásul vette. Ugyancsak napirend előtt következik dr. Mihajlovity Jován és társainak indítványa ugyancsak a megyeszékhely megmaradásának ügyében. Mihajlovity Jován dr. hosszú kimerítő beszédben indokolja meg indítványát és kéri a közgyűlést, hogy fogadja el határozati javaslatát.

Jaksity Zsarko dr. beszél ezután. Kijelenti, hogy ő az állam kerületi felosztásával foglalkozó bizottságnak tagja volt és úgy tudja, hogy mikor a kerületi beosztás kérdését tárgyalták, soha szó sem volt arról, hogy a megye székhelyét áthelyezzék. Annál meglepőbb volt ez a váratlanul napfényre került idea. Minthogy Beeskerek és a Bánát szempontjából elsősorban fontos kérdés, hogy a megyeszékhely Beeskerek maradjon, a bánati képviselők ebben az ügyben egységesen fognak fellépni és eljárni.

Benin Stevan és Jeremity mérnök ugyanily értelmű hozzászólása után a közgyűlés elfogadta Mihajlovity Jován dr. határozati javaslatát és egy bizottságot küld ki, amely a megye memorandumát kidolgozza és átnyújtja a kormánynak. A bizottság tagjai: elnök: dr. Bogdanov Jóca főispán; alelnök: Raity Szvetisláv alispán; tagjai: dr. Gavrilla Emil, dr. Zsupánszki Szlavko, dr. Jován Mihajlovity, dr. Misa Mátyás, Jankahidáz Zsivó, dr. Pavlovity, Bagyin Szvetisláv, Mayer Aurél, Tolveth Oszkár, Keksz János, dr. Borsodi Lajos, Jankovity Koszta, dr. Jaksity Zsarko, dr. Dumity, Benin Stevan, Mily Zsarko, Sztakity, Staity Jován dr., Rákity Koszta. Abba a küldöttségbe, amely a megye memorandumát a kormánynak át fogja nyújtani, minden járásból fognak két-három képviselőt delegálni.

Ezután áttérnek a napirendre, amelynek első tárgya az alispán félelvi jelentése, amelyet Berity Vasza előadó ismertet. A jelentést több hozzászólás után a közgyűlés tudomásul veszi. A megye 1922. évi költségvetését ismerteti ezután Berity előadó. A megye ezidei költségvetése hat millió és harminc ezer korona.

A közgyűlés ezután jóváhagyta a tisztviselőknek a nyugdíjintézetbe való felvételének ügyét. A megyei nyugdíjintézet kötelekeibe ugyanis bevették mindazokat a tisztviselőket, akik jelenleg szolgálatot teljesítenek, de eddig nem voltak tagjai a nyugdíjintézetnek.

A közgyűlés elhatározta, hogy Alexander király Öfelségének nászajándéka beszerzésére közadakozást rendel el.

A megyei tisztviselők drágasági pótlékainak kifizetéséhez is hozzájárult a közgyűlés. A megye e célra saját alapjaiból rendkívüli költséget vesz föl és kifizeti a tisztviselők

A budapesti bombamerénylet.**400 detektív nyomoz. — Eddig nincs semmi nyom**

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, ápr. 5.

A rendőrség a pokolgépes merénylet ügyében megkezdte a szembesítéseket. Eddig tizenöt gyanúsítottat szembesítettek az Erzsébetvárosi-kör társasvacsorájához alkalmazott pincérekkel.

Ma délelőtt a főkapitányságon megjelent dr. Keresztury Dezső ügyvéd és elmondotta, hogy a vacsora előtt a főpincér a pincérek névsorát olvasta fel és ez alkalommal az egyik nevet kétszer is elmondta, anélkül, hogy a felhívott jelentkezett volna. Csak harmadszori és nyomatékos hívásra jelentkezett félénk hangon a megnevezett.

A rendőrség egyes konkrétumok birtokába jutott és azok alapján folytatja rendkívüli eréllyel a nyomozást. A kutatások folyamán megállapította a hatóság, hogy az egyik pincér a merénylet előtt két férfit látott a klubhelyiség lépcsőjén fölfelé menni, akiket megállítva figyelmeztetett, hogy a körhelyiségébe nem lehet kabátban bemenni. Az egyik megszólított tovább sietett, a másik rövid ideig beszélt vele, majd az is otthagya és társa után ment. Rövid idő múlva mind a ketten lerohantak a lépcsőn. Az egyiket vörösesbarna télikabát volt.

A szembesítéseknél az egyik pincér a letartóztatottak között felismert két fiatalembert, akik néhány nappal a merénylet előtt jártak a kör épületében.

A rendőrség megállapította, hogy dr. Gáspár neve tévedésből került az áldozatok jegyzékébe. Gáspár ugyan ott volt a vacsoránál, de holttestét eddig nem találták meg. Hogyha Gáspár holttestét ma sem fogják meg tudni, úgy ebből azt a következtetést vonják le, hogy része van a merényletben.

Budapest, ápr. 5.

A bombamerénylet ügyében négyszáz detektív és harminc rendőr-

tisztviselő szakadatlanul nyomoz, az eddigi szembesítések azonban eredménytelenek maradtak. Az összes pártok úgy egyeztek meg, hogy az áldozatok temetésén tartandó gyászbeszéd elmondására gróf Apponyi Albertet kéri fel.

Budapest, ápr. 5.

A rendőrség eddig nem talált semmi olyan adatot, amelyből a merénylet követhetett volna. A nyomozás erélyesen folyik. Mindazoknál házkutatást tartottak, akik az utolsó három évben a zavargásokban részt vettek. Négy-száznál több detektív, ezeröttszáz rendőr jár házról-házra.

Az áldozatok hozzátartozói a tettesek kiderítésére kitűzött jutalmat több millióra felemelték és letétbe helyezték a budapesti rendőrfőkapitányságon.

A pokolgép rekonstruálása céljából a meghaltak és sebesültek testéből kioperálják a bombaszilánkokat.

Az Erzsébetvárosi-kör ügyvezető igazgatója bejelentette a rendőrség-nél, hogy a merénylet az emberéleten felül, jelentékeny anyagi kárt okozott, amelyet öt millió koronára becsül.

Dr. Gáspár Jenő orvosnak teljesen nyoma veszett.

Az áldozatok temetéséről még nem történt intézkedés, mert az ügyész ragaszkodik ahhoz, hogy valamennyi holttestet felboncoljanak.

A temetéseket az izraelita hitközség vállalta magára.

Budapest összes politikai körei, pártkülönbösg nélkül, felháborodással elítélik a pokolgépes merényletet. Vázsonyi és Ugron kijelentték, hogy politikai passzívításba mennek át. A demokrata-párt felhívta a kereskedőket, iparosokat, hogy az áldozatok temetése napján tartsák zárva üzleteiket, műhelyeiket és irodáikat és így fejezzék ki gyászukat, együttérzésüket.

Károly exkirály temetése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 5.

Sixtus párizsi herceg távirati felkérésére a király temetését elhalasztották. Sixtus Károly király édesanyjával utazik Funchallba. Ugyanazon hajóval megy Deluge egyetemi orvostanár. A királyné fivérének az a szándéka, hogy a nővérét és gyermekeit, ha csak lehet, magával hozza Európába, de ez aligha fog megtörténni, mert Zita nem tud megválni férje sírjától és egyelőre Funchallban akar maradni.

Budapest, ápr. 5.

Károly exkirály temetésének napjával április ötödikét állapították meg.

Páris, ápr. 5.

Károly exkirály holttestét magyar tábornoki egyenruhában ravatalozták fel.

Madrid, ápr. 5.

A spanyol király utasította a funchalit spanyol konzult, hogy képviselje őt Károly exkirály temetésén.

Madrid, ápr. 5.

A portugál kormány részvételét fejezte ki Zita királyné és Ottó előtt.

Hága, ápr. 5.

Károly exkirály halálának híre Vilmos császárra valósággal lesújtó hatással volt. A volt császár Zita királynéhoz táviratot intézett, amelyben őszinte részvételét fejezte ki.

Uj tiltakozás a Habsburgok restaurálása ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 5.

Politikai körökből nyert értesülés szerint nemcsak az angol, hanem a francia kormány is a legerélyesebben szembeszáll a Habsburgok restaurálásának tervével és a két kormány újabb tiltalmat szándékozik kiadni a Habsburg-család valamennyi tagjának restaurálása ellen.

Nem kell béke!

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 5.

A kamara az egy éves szolgálati kötelezettség bevezetéséről szóló javaslatot elvetette.

Minden ut Genuába vezet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, ápr. 5.

Wirth kancellár ma este Genuába utazik.

London, ápr. 5.

A Temps szerint nagy fontossága lesz az a tanácskozás, amelyet Poincare és Lloyd George tartanak Genuát megelőzőleg Párisban.

Róma, ápr. 5.

A pápa elhatározta, hogy jegyzéket küld Genuába, amelyben kéri a konferenciát, hogy elsősorban az európai béke érdekeit vegyék figyelembe az értekezleten.

Károly exkirály naplója.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 5.

A „Matin” szerint Károly exkirály hagyatékának egyik legérdekesebb tárgyát képezi az a napló, amelyet a volt király uralkodásának kezdetétől haláláig vezetett. A napló legfigyelemre méltóbb része az utóbbi két hónapban írt feljegyzések. Károly ezekben részletesen leírta a tervezéseit a jövőt illetően. Több párisi lap máris megkezdte a vetélkedést, hogy a feljegyzések birtokába kerüljön. Zita királynő azonban féltve őrzi a naplót és annak tartalmából egyelőre semmit sem enged a nyilvánosságra jutni.

A Habsburg-család cáfol.

Wien, ápr. 5.

A wieni lapok egy része hírül hozta, hogy a Habsburg-család férfi tagjai Frigyes főherceg elnöklésével Münchenben családi tanácsot fognak tartani, amelyen a család vagyoni viszonyainak rendezését akarják megbeszélni.

Ezt a hírt a Habsburg-ház egyik tagja a lapok útján megeafolta.

lők illetményeit, amíg a törvényelőkészítő bizottság nem dönt abban a régen vajudó kérdésben, hogy a megyei tisztviselők az államiakkal egyenjogúaknak tekintendők-e illetményeikre nézve.

Megállapította továbbá a közgyűlés a jegyzői magánmunkálatok díjait is.

Végül a megye közönsége felírta forduló a kormányhoz, hogy szüntesse meg az adóelőlegrendszer és térjen át a rendes adókövetésre, amely közgazdasági életünket bizonyos fokig stabilizálni fogja.

Zita királyné Spanyolországban telepedik le.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, ápr. 5.

Jól informált körök értesülései szerint Zita királyné már Madeirába történt elköltözése előtt szívesebben ment volna Spanyolországba. Így valószínűnek tartják, hogy a volt királyné elfogadja Alfonso spanyol király meghívását és családjával Sant Sebastianba megy.

Magyarország nem fizethet.

Budapest, apr. 5.

A magyar kormány a napokban átadta válaszigyékét a jóvátételi bizottság jegyzékére, amelyben az entente Magyarországtól sürgős előlegként meghatározott mennyiségű előállat kiszolgáltatását követeli. A magyar válaszigyék utal arra, hogy a jóvátételi bizottság határozatáról a legnagyobb meglepetéssel értesült, miután a trianoni szerződés szerint az elhajtott és kikapuzt állatállomány pótlására — előállat kiszolgáltatását csak a békeszerződés életbeléptetése után három hónapig lehet igényelni. Ez a határidő pedig már rég letelt. Magyarország erőforrásai elégtelenek az új követelések teljesítésére. Az állatállomány kiszolgáltatása katasztrófális következményekkel járna. A kormány, a mostani viszonyok között nincs abban a helyzetben, hogy az igénylések teljesítését megigérje. Mindazonáltal mégis elvállalná a követeléseket, hogyha a szövetséges hatalmak Magyarországot nagyobb költséggel támogatnák. A válaszigyékhez a magyar pénzügyminiszter emlékiratát csatolta a kormány.

A Kolos-Edelmann hangverseny

Beeskerek, apr. 5.

Csak szólónak volt hirdetve a keddi esti hangverseny, formailag annak minősítendő, érdemileg azonban joggal adhatjuk neki a kettős címet. Szólista és kísérelője, egy lélek két testben. Az egyik fél érzékenysége, elfogása, a partner megsegítését célzó törekvése, az elsőrangú motívumok kidomborításának, a zenei gondolat szemléltetésének az akarása a legharmonikusabb, majdnem szerves összefüggést létesít a kettő között.

Az egyik gyöngösege levon a másiktól is, de az egyik ereje növeli is a másikat. Közös munka, közös felelősség, közös jutalom.

Amikor a pár sor referáda íródik, igazán csak azért emlékeznünk meg előbb az egyikről, aztán a másikról, mert egyszerre ez térbelileg lehetetlen.

Kolos Janka tanárnő már ismerőse a beeskerekieknek. Idevaló, innen ment el tanulni, ide tért vissza. Ismerőse a publikumnak, de csak külsőleg. Játéka friss vendég nálunk. Ami a hallgatót lenyűgözi, az a pompás iskola, a briliáns technika. Vonóvezetése általában a jobb kéz munkája oly tiszta, lágy és könnyed, hogy padegógiai könyvekben fotográf mintánál szolgálhatna. Játéki könnyűséggel birkózik meg a legnehezebb részekkel, sőt, azokkal inkább, mint a melódiaikkal. Ezt egy kissé a szív rovására írjuk nála.

Hangversenyének anyaga német, francia és orosz auktorok műveiből rekrutálódik. Mozart XI. Sonatájával kezd, majd folytatja Wieux-téps: Ballada és Polonaise-ével s bezárja az első részt Tsaiikovsky: Chant sans paroles és Schubert-Ellmann: Ständchen-ével. Ezek közül különösen kiemelendő a Ballada és Polonaise, ahol a technikai nagyszerűséget a melódia bájával szerencsésen egyesítette. — Szünet után két kis Kreisler-t játszik, a Liebesleid és a Liebesfrendot, majd hangversenye legsúlyosabb számát, Faustot, Sarasate átírásában. Eme

Vasuti baleset a Temesvári utcában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 5.

Tegnap délelőtt súlyos baleset történt a Miletityeva (Temesvári) utcában lévő keskenyvágányú vasút megállóhelyénél. Erezegán Dusan 56 éves bégaszentgyörgyi napszámos a megállóhelyel szembeni korcsmában iddoggalt s a vonat érkezését várta. A keskenyvágányú úgy látszik soká késztette, mert Erezegán időközben meglehetősen felöntött a garatra. Amint a vonat megérkezett, Erezegán kifizette az elfogyasztott italok árát s lassan

kibotorkált az utcára. A vonat ekkorra már mozgásban volt, úgy hogy a felkapaszkodó Erezegán végleg elvesztette lába alól a számára amugy is bizonytalan talajt. A szerencsétlen ember a vonat kereke alá került. A kerek bal combján súlyos sérüléseket ejtettek, jobblábát pedig annyira összeroncalták, hogy azt térden alól még tegnap amputálni kellett. A súlyosan sebesült Erezegánt a kórházban ápolják.

Elitették az ügyészségi betörőt.

A betyárélet vége. — A finálé — három évi fegyház

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 5.

Nagystilű, notórius betörő felett ítélkezett tegnap délelőtt a beeskereki törvényszék büntető tanácsa. A vádlott: Szabó József, mindössze tizenkilenc éves, de már oly viharos és szegyetlen multra tekinthet vissza, amilyent még a fegyházviselt, megrögzött gonosztevők közül is csak igen kevesen éltek át. Szabó József szinte típusa a mai lezüllött s mindenre kapható háborus nevelésű, egyébként is rosszra hajló fiataloknak, akikből sajnos, nem válik más, mint mihaszna börtöntöltelék, társadalom nyüge. Szabó József a maga 19 esztendejével és hatalmas, raffináltan végrehajtott bünsorozatával méltó helyet foglal el a fiatalok büntetés-kotériájában, ahol a többiek csak szerény dilettánsoknak bizonyulnak az ő vakmerő betörőkészségéhez képest.

A suhanc tetteivel már több ízben foglalkoztunk, legutóbb pedig, rendőrségi elfogatásakor részletesen ismertettük változatokban gazdag előéletét. Első szereplését nyolc éves korában kezdte s még tíz éves sem volt, máris összeütközésbe került a rend szigorú öreivel. Öt évi váci javítóintézetbeli vendégség után visszatért Beeskerekre, ahol hamarosan egy nagyobb arányú betörést sikerült végrehajtania. A két éves büntetést azonban hosszúnak tartotta, tehát önként megrövidítette ezt és megszökött a fegyházból. — hogy újra betörhessen. Raffinált, regénybeillő ravaszsgal és bátorsággal betört az ügyészségen, ahol éppen a bünteteket őrzik el. azután halálból kirabolta egyik fegyházőrét, aki legtöbbet strázsált annakidején cellájának ajtaja előtt, majd egy téglagyárat keresett fel s ott betörőszerszámokat készített, amiknek segítségével másnap kifosztotta Relling Péter temesvári-

utcai cipész üzletét. Mindezek a finom tettek nagyszerűen sikerültek, annyira, hogy Szabó is megelégette a sok idegizgalommal járó munkát s egy-két hétig pihenőt tartott. Ez év február elején aztán újra munkához fogott, mely alkalommal egy tomasováci-utcai fűszerest szemelt ki áldozatnak. Szabót is elérte azonban a betyárélet sorsa, betörőszerszámok készítése közben elfogták s azóta a beeskereki fegyházban várta be reményteljes működésének előreláthatólag több évre szóló fináléját, a büntető tanács ítéletét.

Szabó Józsefet fegyveres fogház-őr kísérte a tárgyalóterembe, melyben a hallgatóság részére elkülönített részen ott ült egy sirdogáló öregasszony, a suhanc mostohaanyja is. Bunyity Ivan, a tanács elnöke felolvassa a vádiratot, majd megkezdi a fővádlottnak, Szabó Józsefnek kihallgatását.

Szabó József megtörtén kijelentette, hogy vallani akar, a vádiratban említett büncselekményeket tényleg elkövette, nem bánja ha elítélik, mert büntetésének leülése után, tisztességes utra tér.

Utána Horváth Sándor és Horvát Ágnes muzslyai lakosokat hallgatták ki, akiket orgazdasággal vádol az ügyész. Horváthék a lopott holmit rendszeresen megvásárolták Szabótól, holott tudták, hogy az nem egyenes uton jutott azokhoz. Horváth Sándor és Ágnes szintén bevallották bűnösségüket.

A büntetőbíró Szabót és társait bűnösnek mondta ki s Szabó Józsefet három évi fegyházzal, Horváth Ágnest nyolc havi, Horváth Sándort pedig hat havi fegyházbüntetéssel sújtotta. Szabó az ítéletben megnyugodott, Horváthék és védőik ellenben felmentés, illetve enyhítés végett fellebbeztek.

nagy teljesítményt igénylő darab bravuros befejezése után sokáig ünnepelték s újra megajánzták.

Kísérelője Edelmann Etus zongoratanárnő volt. Ha azt mondjuk, hogy őt a végtelen szerénység jellemzi, ezzel majdnem játékát is osztályoztuk. Leghűségesebb s legigénytelenebb társa partnerének. Nem főrekszik egyéni babérokra, nem akar külön csillogni, diszelegni, játékával nem akarja zajosan észrevétni, hogy én is vagyok. Kisérelője egyenesen lebilincselő volt. Pom-

pás technikai készlettsége, nagy intelligenciája s a darab szellemének s partnerének abszolút megértése őt művészi színvonalra emelik. Igen-igen régen hallottunk ilyen szubtilis és mégis önérzetes kíséreltet. Kár, hogy nem játszik szólót is néha a köz javára és épülésére, kvilitásai pedig őt elsőrangú szólistává predesztinálják.

A Kaszinó nagytermét a nem nagyszámú, de lelkes és megértő közönség teljesen kielégítve hagyta el. C. J.

HIREK

Ref főgondnok és gondnokválasztás. A beeskereki református egyházközség április 2-án tartott közgyűlésén az üresedésben levő főgondnoki állást betöltvén, főgondnokká egyhangulag megválasztotta dr. Wattay-Pelbárt Dezső nyug. vm. árvaszéki elnököt. A megválasztott főgondnok ünnepélyes eskütételre és beiktatására ugyanezen gyűlésen ment végbe. Betöltötte a közgyűlés az egyházközségi tisztelet is, egyhangulag megválasztván újabb három évre gondnokul és a főgondnok helyettesül Rumpf János nyug. alezredest, eddigi egyházközségi gondnokot.

A gölya a vonaton. Sztevonka Danica eleméri földművesasszony tegnap délelőtt a Suboticáról Beeskerek felé közeledő személyvonaton utazott. Közvetlenül a beeskereki vasuti állomás előtt szülési fájdalmak érték. Utitársai közül az egyik asszonynak megessett a szive a szegény asszonynak és segédkezett neki a szülésnél. A gyermek azonban halott volt. Az anyát a mentők kiszállították a beeskereki kórházba.

Szinielőadás a városi színházban. A szombaton és vasárnapon oly nagy sikerrel előadott négyfelvonásos vigjátékunk, „A kis cukrosnak” előadását közkívánatra megismétlik. Vasárnap délután fél öt órai kezdettel ifjusági előadás mérsékelt és este 8 órakor rendez helyi árkakkal. Jegyek elővételben Almásy Elek könyvkereskedésében és vasárnap délelőtt 9 órától a színházi pénztárnál kaphatók.

Széchenyi pása meghalt. Gróf Széchenyi István legidősebb fia, gróf Széchenyi Ödön török pása, török gyalogsági tábornok és a konstantinápolyi tüzoltóezred parancsnoka március huszonegyedikén nyolcvankét éves korában meghalt. Az elhunyt 1848-ban ment ki Törökországba és a szultán felhívására megalakította az ottani tüzoltó szervezetet.

Változások a gimnáziumi tanári állásokban. A közoktatásügyi miniszter Brámin Alajos gimnáziumi tanárt Gornye Milanováról Belackvára, Simon Mihályt Zomborból Zentára és D. Bánk Stefániát Zsomboljáról Suboticára helyezte át.

A Salvy Süveges-hangverseny, amelyet április 6-ikára hirdettek. Salvy Süveges gyengélkedése miatt halasztást szenvedett. A koncert idejét később közöljük.

Iszakovity dr. előadása. Iszakovity Voisláv dr. holnap délután 6-7-ig és 7-8-ig az aradáci-utcai moziban ingyenes előadást tart a tüdőbetegségek elleni védekezésről.

A Francia-Jugoszláv-klub igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a 6-iki, esütörtöki előadást már nem tartják meg. A legközelebbi előadás a husvéti ünnepek után lesz. Pontos idejét idejékorán közlik az érdekeltekkel.

Elveszett. Folyó hó 4-én, kedden délután 6 és fél 8 óra között Pancsevón a vasuti- és hajóállomások közötti utvonalon elveszett egy eredeti svájci arany kronométer és egy arany rövid függőlánc. A becsületes megtalálót kéri tulajdonosa, hogy kellő jutalom ellenében juttassa el Brankován György, Veliki Beeskerek, Vilsonov trg 3. címre.

Uj papirgyár Beogradban. Beogradban a dohánygyár közelében egy új papirgyár épül, amely naponta négy vagon papírt fog előállítani. Az SHS államnak ez lesz a legnagyobb papirgyára.

Ha kell önnek harisnya, nézze meg Bukovác István nagy készletét, ahol úgy gyermek, mint női- és férfi-harisnyák 20 koronától kezdve kaphatók.

Vas- és fémöntvényeket Krausznál, Veliki Bečkerek. Telefon 329.

Mit követel a kiséntente Magyarországtól?

Miklós Ödön államtitkár elmondja párisi tárgyalásait a magyar jóvátételtől.

A Torontói wieni szerkesztőségétől.

Wien, április 5.

Miként annak idején jelentettük, a magyar kormány múlt év november havában Miklós Ödön államtitkár, a Nemzetközi Duna-bizottság volt elnökét Párisba küldte, hogy Magyarországot a jóvátételi bizottság előtt képviselje. A jóvátételi bizottság ugyanis, mielőtt határozatot hozott volna, megakart hallgatni a magyar kormány delegátusait. Miklós Ödön tehát Barcza Ernő dr. miniszteri tanácsos kíséretében kiutazott Párisba és több ízben tárgyalt a jóvátételi bizottsággal. Most, Wienen át Budapestre utazva, ismertette párisi tárgyalásait. Elmondotta, hogy a bizottság tagjai valóságos keresztüz alá vették a magyar delegátusokat. Mindenekelőtt felhozták azt, hogy Magyarország Romániából a háború alatt 300.000 juhot vitt el. A magyar kiküldöttek természetesen tiltakoztak ez ellen, mire a bizottság tagjai kijelentették, hogy ők ezeket az adatokat a német nagyvezérkar titkos jelentéseiből vették. A másik téves alap, amelyből a jóvátételi bizottság kiindult, egy statisztika volt. Ez a statisztika a régi nagy Magyarország állapotát tüntette fel. Természetesen a delegátusok ezt a statisztikát sem fogadták el alapul, mivel az új megkisebbedett Magyarország állapotának több mint a felét amúgy is elvesztette. A bizottság végre beleegyezett abba, hogy Magyarország új statisztikát készítsen. A delegátusok erre visszatértek Pestre és el is készítették a statisztikát. Az entente jóvátételi bizottsága azonban egyelőre ezt az új statisztikát nem is vette tárgyalás alá, hanem a jóvátételre előleget követelt. Az előleget az utódállamok között akarja felosztani. A felosztás az entente követelése szerint a következőképpen történne meg:

Olaszország 8200 lovat, 7030 szarvasmarhát és 2000 sertést kapna. Az SHS. királyság 10.200 lovat, 18.250 szarvasmarhát és 25.000 juhot.

Románia 1000 lovat, 2550 szarvasmarhát és 1000 juhot.

Csehszlovákia 404 darab elsőrangú tenyészállatot és végül Görögország 4000 lovat követel előlegként.

A magyar kiküldöttek ez ellen is tiltakoztak és kijelentették, hogy a románok a megszállás alatt már 44.000 db tenyészállatot és 250.000 lovat vittek el. A bizottság erre újra összeült és csökkentette a követeléseket. Ezek a mérsékelt követelések

kerültek most nyilvánosságra. Ezek szerint a jóvátételi bizottság összesen 3750 lovat, 13.000 szarvasmarhát, 5000 juhot és 7000 sertést követel. Ez azt jelenti, hogy az eredeti követelés 24.050 loval, 14.800 szarvasmarhával és 21.500 sertéssel, vagyis

összesen 84.100 darabról 28.750 darabra apadt. Miklós Ödön felvilágosításai szerint azonban Magyarország még ezt a jóvátételt is kétértelműen megfizetni és ezért a magyar kormány igyekezni fog az ententeot újabb tárgyalásokra bírni.

Polgármesteri hivatal Vel. Bečkerek. 5842—922. sz. 3082

Másolat: Torontál-Temes megye aispánja. 6956—922. Tárty: Dollárok hamisítása. — 100 dolláros hamisítványok forgalombahozatala. A hamisítás abból áll, hogy az 1 dollárosokból egyes törléssel 100 dolláros jegyeket készítenek. A bankjegy sarkában, ahol az 1 számjegyet és betűvel „On” áll, vakarás van és annak helyébe a 100-as szám van beírva, a közepén a sasnál, ahol „One Silver Dollar” van írva, vakarás van és a Silver helyett „Hundred” van beírva, úgy hogy az egész szöveg így hangzik: „One Hundred Dollar”. Az első pillantásra nem vehető észre, hogy ez hamisítvány, mert a papíros eredeti papíros, de ha a világosság felé tartjuk a bankjegyet, a vakarás helye meglátszik. A gyanú az, hogy több agens jött országunkba, akik ezen pénzek forgalombahozatalával foglalkoznak. Vel. Bečkerek, 1922. évi április 1. — Dr. Grubits s. k., polgármester helyettes.

Keresek megvételre

nagyobb mennyiségű használt

szikvizüveget

felszerelve és fej nélkül.

Vilim Blum, Pozsega (Slavonia)

Szilvórium

prima minőségben, előnyös árban beszerezhető

KOHN IGNÁC szilvóriumfőzdejében Vel. Bečkerek, a nagyhíd mellett. Telefon 91.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

I-ső osztályu

gyökerez szőlőeltványok

bor- és csemegefajokban, kaphatók ezer darabonként 2000 dinárért. Készlet 400.000 darab. Vevők személyes megtekintés után kívánságuk szerint teljes megelégedéssel szerezhetik be szükségleteiket. Ültetési idő március elejétől május 10.

Djordjević Miša Lozar Novi Sad Ljubljanska (Szt. István) utica 6 szám.

Az Union Gőzmalom Rt. Osijek keres

almolnárt

és vizsgázott

gépkezelőt.

Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, az eddigi működés és fizetési igény megjelölésével az „Union” Gőzmalom Rt. igazgatóságához Osijekre nyújtandók be. 507

Helybeli nagyobb vállalatnál

biztos jövedelemre

számíthat az is ügyök. — Ajánlatok „Biztos jövedelem” jellegűre eddigi működés megjelölésével a „Torontái” kiadóhivatalába küldendők

A Nagybečkereki Takarékpénztár igazgatósága, felügyelő-bizottsága, választmánya és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet igazgatóságának régi, érdem-dus tagja

Temmer Salamon

ur

1922. április 5-én elhunyt.

A megboldogult intézetünk érdekeit mindenkor hiven, odaadással képviselte, elvesztését mélyen fájlaljuk, emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Veliki Bečkerek, 1922. április 5-én.

Vérnarancs 160, 200 Citrom 300

ismét érkezett.

Süvegcsukor, kristálycukor, Jánoskenyér, füge, mazsola, festékek és minden husvétra szükséges cikk raktáron van.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai Vel. Bečkerek.

Telefon 96. Telefon 96. 515

Bogdan Droba üveg-, porcellán- és lámpaáru kereskedése

Veliki Bečkerek, Zsitni trg (Buza-tér) 8. szám.

A husvéti ünnepekre ajánlja dus raktárát mindenféle porcellán- és üvegárukban, lámpákban, tükrökben és szervizekben a legolcsóbb napiáron.

Tekintse meg kirakataimat!

530

Győződjék meg olcsó árainról!

Uj cséplőgarnitúra

Első mag. gazdasági húzatos, esetleg magánjáróvá átalakítva, (még 6 készlet) lekötés esetén azonnal szállítható, 7 HP. 54" vaskeretes cséplőszekrényvel, komplett szijakkal, fecskendő, mázsa és ponyvával. Azonkívül 2 db új 54" Hofherr-Schrantz cséplőszekrény is olcsón megrendelhető.

Petrás Gászló, Veliki Bečkerek.